

binnenland

DSonderzoek

“No child left bored”: toptalentschool Spring-Stof laat hoogbegaafde kinderen openbloeien

Uitzonderlijk cognitief getalenteerde kinderen in Vlaanderen die in het reguliere onderwijs dreigen vast te lopen, kunnen terecht bij Spring-Stof. Maar dat is peperduur. “Onderwijs is gratis, maar niet voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben? Absurd.”

“In mijn gewone school zit ik in de les, maar weet ik alles eigenlijk al”, zegt Lucie Overstijns (12). Het meisje praat als een waterval. Bredelglimlach. Roodbruin haar. Hoewel ze al sinds de kleuterklas Rold Dahl las, kwam ze terecht in het gewone parcours. “Maar dan zit je daar dus gewoon, vaak te wachten”, zegt ze zonder enige vorm van boosheid. “En ‘s avonds kan ik niet slapen omdat ik te weinig heb geleerd.” Ze krijgt op haar school wel extra opdrachten, zegt ze. Zo mocht ze al een podcast maken. Maar pas hier komt ze tot bloei.

“We staan in het Comeniusgebouw, een stukje onroerend onroerzorgd op een steenvoor van het station van Leuven. De gangen zijn bezet met zwembadblauwe tegels. Aan de muren hangen nu ‘onze favoriete gedichten’, met onder meer Herman de Coninck en knipsels uit

De Morgen van modern redrijker Stijn De Paep.

Zo doorgewoond de schoolgang, zo uitzonderlijk is het project in de vijf klaslokalen van Spring-Stof. Dit initiatief geeft in Leuven en Dilbeek lessen aan uitzonderlijk cognitief getalenteerde leerlingen tussen 3 en 18 jaar. De meesten komen voor een halve of hele dag per week tijdens de schooltijd. De groep is divers.

Kinderen van 10 jaar die voor wetenschappen op het niveau vierde middelbaar werken. Of achtjarigen die het basisonderwijs al hebben afgerond. Er zijn jongeren die zich gelukkig voelen op school en jongeren voor wie thuisonderwijs bijna de enige optie is.

De grootste gemene deler, zegt initiatiefnemer Kim Kiekens, is dat de reguliere school voor al deze leerlingen onvoldoende uitdagend is. “En zonder dit onderwijs op maat verliezen we deze kinde-

ren aan schooluitval, demotivatie of zelfs depressie. Of verhuizen ze naar het buitenland.”

Oorlogje met stokken

Versnelling is het centrale woord bij Spring-Stof. Het tempo is hier zeker twee tot drie keer hoger. Bovendien gaan leerlingen met complexere opdrachten aan de slag om vaardigheden te trainen. In de les computationeel denken programmeren de jongeren een trein en werken ze met robots en microbits. Ze leren er over algoritmes en patroonherkenning.

We volgen de DNA en erfelijkheid mee. In een kwartier tijd gaat het van cellen en slinkzwammen naar twee-eigige tweelingen en DNA-structuur. Het zijn onderwerpen uit het secundair, maar in de klas zitten kinderen met een dinoragzak die tijdens de les plots vertellen dat hun goudvis overleden is.

“Het doel is dat een leerling zich hier nooit vervelt”, zegt leerkracht Isabelle François na de les. “De snelste moet altijd iets interessants kunnen doen.” Dat is ook het motto van de school: “No child left bored”. Dat is voor leerlingen een *mindswitch*. “Als ze klaar zijn, zie je hen vaak achteroverleunen op hun stoel. Ze zijn dat gewoon van op school.”

Leerkracht Kobe Van Pottelbergh geeft in het gewone onderwijs Grieks en Latijn in het secundair.

“Iedereen aan boord houden, is daar de prioriteit. Daardoor zitten sommige sterke leerlingen met hun vingers te draaien.” Van Pottelbergh geeft aan tienjarigen dezelfde Oudgriekse leerstof als aan zijn 17-jarigen in het secundair. Zonder schroom vertelt hij over antropomorfe goden of over de val van Thucydides. “Het enige verschil met het zesde middelbaar is dat leerlingen hier na de les de Trojaanse oorlog naspeken met stokken.”

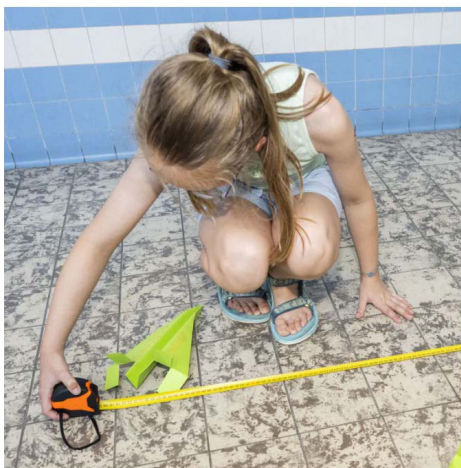
“Zonder dit onderwijs op maat verliezen we de kinderen aan schooluitval, demotivatie of zelfs depressie”

Kim Kiekens
Initiatiefnemer Spring-Stof

Ingedommeld Vlaanderen

Spring-Stof wil het equivalent bieden van wat een topsportschool biedt aan jonge sporters. Een toptalentschool, noemt Kiekens het. De leerlingen volgen niet alleen wiskunde of wetenschappen; de STEM-vakken, computationeel denken en probleemoplossend denken in wiskunde zijn het populairst. Ook Oudgrieks, Nederlands, Chinees, geschiedenis en schaken komen aan bod. De lesgevers bij Spring-Stof hebben diengangde kennis, de helft van hen heeft een doctoraat.

“Hier komen leerlingen voor het eerst in aanraking met iets wat ze niet kunnen”, zegt Joris Pelemans. Hij werkte onder meer bij Apple rond artificiële intelligentie. Sinds vorig schooljaar

Spring-Stof wil het equivalent bieden van wat een topsportschool biedt aan jonge sporters. © Ivan Put

De slimste van de klas

Waar zijn de slimste leerlingen gelieven? Terwijl wij aandacht hebben voor wie de lat niet haalt, daalt het aantal topresterders in ons onderwijs. Krijgen de sterkste leerlingen genoeg kansen, of blijven ze op hun honger zitten? In de reeks 'De slimste van de klas' onderzoekt De Standaard waarom de top smaller wordt en wat school daaraan kunnen doen.

geeft hij bij Spring-Stof schaken en computationeel denken. "Veel leerlingen beginnen allerlei excuusjes te zoeken om er niet aan te moeten beginnen: te saai, te gemakkelijk. Maar als ik hen wel meekrijg, is dat voor mij als lesgever het fijnste wat er is."

Spring-Stof ziet het aantal nieuwe aanvragen stelsmatig stijgen uit heel Vlaanderen. Kieken stiet tal van problemen in het reguliere onderwijs. Leerkrachten in het basisonderwijs die te weinig bagage hebben – "Bijna al onze tienjaren zijn sterker in wiskunde dan hun leerkracht". Weinig uitdagingende handboeken – "Voor wiskunde werken we met handboeken van *Singapore math* en *Cambridge mathematics*". En een lerarenopleiding die achterloopt. "We zijn in Vlaanderen ingedommeld", zegt ze stellig.

Lichtpunt van de week
Ondanks de populariteit is Spring-Stof 'ongezien' in de wereld van de Vlaamse onderwijsbestuurders. Burssens, voorzitter van de vzw. "Omdat de leerlingen niet op maat bediend worden in het onderwijs, wijken ze uit naar lokale initiatieven. Onderwijs is gratis, maar niet voor leerlingen die extra uitdaging nodig hebben" Dat is toch absurd. Wij willen dat dit probleem wordt opgelost, niet dat er elitair onderwijs ontstaat in een parallel systeem." Een half lesdag per week kost hier per trimester 750 euro. Voor veel jongeren is dat niet voldoende. Omdat ze meerdere trajecten volgen, besteden ze hier duizenden euro's per jaar, zegt Kieken. "Buitenlandse fondsen voorzien wel in beurzen voor kinderen, maar vanuit Vlaanderen blijft het bijzonder stil."

Dat veel ouders bereid zijn diep in de buidel te tasten en zich zelfs vanuit West-Vlaanderen logistiek organiseren, bewijst de noodzaak. "Veel leerlingen worden onderdrukt vanuit de ankerscholen en de lerende netwerken die expertise hebben rond cognitief sterke leerlingen", zegt Kieken. "Ook zij ontfangen dat sommige zaken onmogelijk zijn op school."

Voor de meeste leerlingen is dit het leukste moment van de week, zeggen ze. Een lichtpuntje. En ook ouders geven aan dat ze hun kind zien heropvallen van die extra lessen. "Het leukste vind ik dat ik hier samen met andere kinderen zoals ik ben", zegt Overstijnen. Op haar gewone school merken ze daar weinig van. "Elke keer kindt er zagen: ze waren bijgeweest", lacht ze. Ruben Pinheiro (9) sluit aan: "Ik zeg gewoon dat ik school zit te skippen."

Klaas Maenhout

Hoe gevaarlijk is een steek van Aziatische hoornaars?

Een man belandde in coma nadat hij was aangevallen door Aziatische hoornaars. "Hun gif op zich is niet toxisch genoeg, zelfs niet bij meerdere steken", zegt professor immunologie Didier Ebo. "Maar als je allergisch bent, kan één steek fataal zijn."

Er duiken vaker verhalen op over mensen die gestoken worden door Aziatische hoornaars, niet het geval van een man uit Ninove met ernstige gevolgen. Het wakkerd de bezorgdheid aan voor de invasieve uitheemse insecten die groter zijn dan een wesp maar kleiner dan de Europese hoornaars, maar hoe gevaarlijk zijn ze voor de mens? Je loopt niet meer risico om gestoken te worden dan bij een wesp, zegt Tim Adriaens, bioloog van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). "Alleen als je dicht bij een 'actief' nest komt of dat per ongeluk verstoort, voelen ze zich bedreigd en zullen ze zich verdedigen. Dan kun je gestoken worden."

Dat gevaar is het grootst bij de primaire nesten van Aziatische hoornaars, die laag hangen in de lente en zomer. In tegenstelling tot de Europese hoornaar, die vooral de winter opzoekt en nesten maakt in holle bomen in bossen, zoekt de exoot de nabijheid van mensen op en maakt hij nesten in of rond de stad of in landbouwgebied. Daar jaagt de Aziatische hoornaar op honingbijen en andere insecten. Als het volk volgroeit is, bouwt hij in de buurt van het primaire nest, een secundaire nest. Die secundaire nesten bevinden zich veelver hoger in een boom, waar ze minder een risico vormen.

Op huida is de primaire nesten dikwijls aan huizen vinden, zou je verwachten dat de Aziatische hoornaar een groter risico vormt voor de mens dan de inheemse soort die in natuurgebied leeft, maar dat zien we niet in cijfers uit een langdurige Spaanse studie."

In Spanje is het aantal Aziatische hoornaars niet als bij ons de voorbije jaren exponentieel toegenomen. "Toch zien ze daar geen toename van het aantal steekincidenten", zegt Adriaens. "Een verhoogde kans op contact is dus niet de enige risicofactor. Een groeiend bewustzijn leidt tot meer opvoeren bij hulpdiensten en interesse in een behandeling. Bij fatale incidenten gaat het vaak over oudere mannen die in juli of augustus gestoken worden, wanneer de Aziatische hoornaar zijn primaire nest bouwt in hagen en struiken. Als je te haastig niot, riskeer je die nesten te vernoren en kunnen ze regeren."

Snoe je in de zomer, controleer de vooraf of je geen gesnoei hoort of hoornaars ziet vliegen in de buurt. "Raak je toch een nest, stap dan 10 meter achteruit, geef het door op het meldpunt Vespas Wapen en signaleer onwonderd waar het nest is. Begin nooit zelf het nest te bestrijden, maar schakel een professional in."

Allergie

Welk risico loop je als je toech gestoken wordt? "Hun gif op zich is niet toxisch genoeg, het lijkt goed op het gif van de gewone wesp. Het is vooral gevaarlijk als je allergisch

Een Aziatische hoornaar is groter dan een wesp. © Geyres Christophe/abaca

"Je weet niet altijd dat je allergisch bent. Het kan dat je jaren geleden bent gestoken door een hoornaar, mild allergisch hebt gereageerd en dat niet gemerkt hebt"

Didier Ebo
Diensthoofd immunologie UZA

tong of keel kan opzwellen, je kunt moeilijker ademen of moet braken. Je bloeddruk kan zakken en je kunt het bewustzijn verliezen. Zonder medische tussenkomst kan een geblokkeerde luchtweg of hartstilstand fataal aflopen.

"Er is ook een kans van ongeveer een op twee dat je niet of minder reageert", nuanceert Ebo. Bovendien bestaat er een efficiënte behandeling. "Als je allergisch bent voor wesp en hoornaars, kunnen we met immunotherapie of 'desensibilisatie' de allergie voor het gif blijvend en efficiënt behandelen. Hoornaar gif hebben we niet, maar het werkt ook niet wespengif. Dan spuiten we gedurende vijf jaar op regelmatige basis gif in, waarbij we een heel lage

dosis langzaam verhogen tot een dosis van tien à vijftien steken. Je bent al beschermd na acht weken, maar een blijvende bescherming vergt vijf jaar behandeling."

We eerder een ernstige allergische reactie had op een wespsteek, krijgt het advies om een adrenalinapen bij te hebben. Word je gestoken, dan gebruik je die pen best meteen en verwittig je de hulpdiensten. Weet je niet of je allergisch bent maar word je gestoken en zwelt je lichaam acuut erg op, krijg je het benaauwd of word je duizelig, dan verwittig je best meteen de hulpdiensten. Blijft de reactie lokaal rond de steek en verdwijnt ze, dan hoef je je geen zorgen te maken.

Nathalie Carpenter

advertentie

—C—

seizoen 2026/27

wijzertijd

Boek je tickets voor een wijs nieuw seizoen op concertgebouw.be

—CONCERT—
—GEBOUW—
—BRUGGE—

De Standaard